

ΕΝΟΤΗΤΑ 29

Αθλητισμός - Ολυμπισμός

A1.

1 - γ, 2 - ε, 3 - στ, 4 - ζ, 5 - β, 6 - η, 7 - α, 8 - δ

A2.

ευεξία - γ, εκγύμναση - α, υπευθυνότητα - β, εκφυλισμός - γ, διοργανώνω - α, οπαδός - β, έπαθλο - γ, χορηγώ - α, ανάδειξη - γ, προάγω - γ, σφυρηλατώ - α, φανατικός - β, διακρίνομαι - γ, δωροδοκία - α, αποθεώνω - β

A3.

α. θεσπίζει β. καθιερώνει γ. καλλιεργήσει δ. οργανώσει ε. θωρακίζει στ. εκπαιδεύσει ζ. μεριμνήσει

A4.

1. Η πίεση για **διάκριση** και **επιτυχία** που **υφίστανται** οι αθλητές από το περιβάλλον τους (προπονητές, **μάννατζερ**) αποτελεί ένα από τα βασικά αίτια του **ντόπινγκ**.
2. Πολλοί αθλητές **καταφεύγουν** στη χρήση **απαγορευμένων** ουσιών για να εξασφαλίσουν οικονομικά οφέλη και **χορηγίες**.
3. Η **ψυχολογική** ανάγκη των ίδιων των αθλητών για αναγνώριση και φήμη οδηγεί στην **αναζήτηση** γρήγορων και εύκολων τρόπων βελτίωσης των **επιδόσεών** τους.
4. Η ελλιπής ενημέρωσης και η **αποσιώπηση** των κινδύνων που εγκυμονεί το ντόπινγκ συμβάλλει στην αύξηση της **χρήσης** αναβολικών ουσιών.
5. Η αδυναμία του συστήματος **ελέγχου** από μέρους **της πολιτείας** να εντοπίζει όλες τις περιπτώσεις ντόπινγκ λειτουργεί ως **κίνητρο** για όσους θέλουν να **παραιομήσουν** χωρίς να τιμωρηθούν.

B1.

Το φαινόμενο της βίας στους αθλητικούς χώρους είναι, **πρωτίστως**, ένα κοινωνικό φαινόμενο. Θεωρώ ότι η δεν είναι δυνατόν να επεξηγηθεί στη βάση ατομικών χαρακτηριστικών και μεμονωμένων ψυχολογικών **παραμέτρων**, δηλαδή στη βάση δεδομένων που **εκ προοιμίου «καταλύονται»** στον γηπεδικό κυρίως χώρο. Επομένως για την κατανόηση αυτού του φαινομένου θα πρέπει πάντα να λαμβάνεται υπόψιν και η σχέση **αλληλεπίδρασης** μεταξύ της συγκεκριμένης αθλητικής δραστηριότητας και κοινωνικής- πολιτισμικής ιδιαιτερότητας και **συγκυρίας** στο πλαίσιο της οποίας αυτό πραγματοποιείται. Ωστόσο, οφείλω να επισημάνω ότι ο αθλητικός χώρος εμφανίζει κάποια **ιδιότυπα** χαρακτηριστικά. Σε αντίθεση με άλλους κοινωνικούς χώρους, παρέχει και δημιουργεί προϋποθέσεις **συγκρότησης** και ανάπτυξης μιας **συλλογικότητας**, εκρηκτικού και γρήγορα **μεταβαλλόμενου** χαρακτήρα. [...]

B2.

1. **α' ενικό ρηματικό πρόσωπο:**

Χωρίς: «Έχω μιλήσει πολλές φορές για το ψυχολογικό υπόβαθρο που απαιτείται σε έναν πρωταθλητή... Όσες φορές μου έχει δοθεί η ευκαιρία μάλιστα να μιλήσω δημοσίως δεν αναφέρομαι μόνο στο πόλο.»

Λειτουργία: Κατάθεση προσωπικής μαρτυρίας (εδώ η παραδοχή ότι ο συνεντευξιαζόμενος έχει αναφερθεί πολλές φορές στην ανάγκη ψυχολογικής στήριξης του πρωταθλητή, καθώς είναι και ο ίδιος και μιλάει από υποκειμενική σκοπιά), βιωματικός/εξομολογητικός τόνος, έντονος υποκειμενισμός, διάθεση συνομιλίας με τον δέκτη, σχέση εμπιστοσύνης με τον δέκτη, σαφής παρουσίαση προσωπικών σκέψεων, αμεσότητα/οικειότητα.

2. **β' ενικό ρηματικό πρόσωπο:**

Χωρίς: «Πρέπει να αποδείξεις στον εαυτό σου, στους συμπαίκτες σου, στην ομάδα σου που σε πληρώνει, στον προπονητή σου, στον ομοσπονδιακό προπονητή που θα σε κρίνει και θα καθορίσει αν θα είσαι ή όχι στην Εθνική...» // «Δηλαδή, από την στιγμή που ο πρωταθλητισμός σε βάζει στην διαδικασία του να πιάσεις/πετύχεις έναν στόχο, είναι μοιραίο να χαρακτηριστείς από αυτό.»

Λειτουργία: απεύθυνση στον δέκτη, διάθεση συνομιλίας, διαλογικότητα, προφορικότητα, οικειότητα, φιλική διάθεση, αντικατάσταση του α' ενικού ή γ' ενικού προσώπου, όταν ο πομπός από προσωπικό βίωμα οδηγείται σε διατύπωση καθολικών απόψεων (όπως εδώ, όπου ο συνεντευξιζόμενος αναφέρεται στην ψυχολογική πίεση που αισθάνεται ένας πρωταθλητής).

3. Καθημερινό λεξιλόγιο:

Χωρίς: «...και όλο αυτό που θυσιάζει...» // «...ίσα ίσα...» // «Ένας αθλητής κουβαλά συνέχεια τη σκέψη...» // «...Όλα αυτά έχουν ένα βάρος.»

Λειτουργία: απλότητα, αμεσότητα, οικειότητα, ζωντάνια.

4. Μεταφορική χρήση της γλώσσας:

Χωρίς: «Ένας αθλητής κουβαλά συνέχεια τη σκέψη...» // «...Όλα αυτά έχουν ένα βάρος.» // «...και η “καρδούλα” του καθενός είναι ένας ολόκληρος - διαφορετικός κόσμος.»

Λειτουργία: Έμφαση στη μορφή του μηνύματος, με στόχο την επίκληση στο συναίσθημα του δέκτη και την αισθητική απόλαυση και τη συναισθηματική φόρτιση.

5. Ασύνδετο σχήμα:

Χωρίς: «Πρέπει να αποδείξεις στον εαυτό σου, στους συμπαίκτες σου, στην ομάδα σου που σε πληρώνει, στον προπονητή σου, στον ομοσπονδιακό προπονητή που θα σε κρίνει...» // «Το να κερδίσω, το να πάρω το πρωτάθλημα, το να πάρω το κύπελλο...».

Λειτουργία: Υποδηλώνει (εδώ) την αγωνία, το άγχος και τη συναισθηματική φόρτιση που αισθάνεται ένας πρωταθλητής όταν αναφέρεται στις δυσκολίες και τις απαιτήσεις που αντιμετωπίζει στην προσπάθεια του να διακριθεί και να ανταποκριθεί επάξια στην αποστολή του. Προσδίδει ρυθμό, ένταση, γοργότητα στον λόγο, συνδέοντας το συναίσθημα με τη λεκτική του πραγμάτωση.

6. Εναλλαγή παρατακτικής και υποτακτικής σύνδεσης:

Χωρίς: «Η στήριξη που πρέπει να έχει ένας αθλητής και ξεκινά από την οικογένεια του, επεκτεινόμενη στον περίγυρό του, είναι τεράστια. Στερείται πάρα πολλά και όλο αυτό που θυσιάζει είναι πολύ μεγάλο. Αυτό πρέπει να γίνει αντιληπτό από την κοινωνία και τον κόσμο, γιατί ουσιαστικά επιστρέφει πίσω στην ίδια την πολιτεία. Ο αθλητής πρέπει να στηρίζεται και να γνωρίζει ότι αν καταφέρει κάποια πράγματα θα μπορεί να ζήσει μετά... Έτσι θα επιλέξει να κάνει πρωταθλητισμό. Ο αθλητισμός είναι πολιτισμός και γεννά προσωπικότητες που θα επωφεληθούν την κοινωνία. Δεν έχουν σημασία ούτε τα χρήματα, ούτε η φήμη... ίσα ίσα, όσο μεγαλύτερη η φήμη, τόσο μεγαλύτερη και η πίεση που δέχεσαι. Διακουβεύονται πάρα πολλά και σίγουρα, η ψυχολογία και η “καρδούλα” του καθενός είναι ένας ολόκληρος - διαφορετικός κόσμος.»

Λειτουργία: Προδίδεται ποικιλία στον λόγο, διατηρείται αμείωτο το ενδιαφέρον του δέκτη, ενώ, παράλληλα, αναδεικνύονται τόσο οι λογικές σχέσεις των νοημάτων (υποτακτική σύνδεση), όσο και οι βασικές θέσεις που θέλει να τονίσει ο συνεντευξιζόμενος με τη μορφή καθολικών απόψεων (παρατακτική σύνδεση).

7. Ασάφειες/ασυνταξίες:

Χωρίς: «Οπότε, δεν ξέρω αν μπορεί να αποβάλλουμε αυτή την σύνδεση, σίγουρα όμως μπορεί να υποστηριχθεί.»

Λειτουργία: Χαρακτηριστικό στοιχείο του προφορικού λόγου που αναδεικνύει τη συνειρμική σχέση των ιδεών του συνεντευξιζόμενου την ώρα που μιλάει και δεν επεξεργάζεται συντακτικά τα λεγόμενά του.

8. Σημεία σίξης:

Χωρίς: «Έχω μιλήσει πολλές φορές για το ψυχολογικό υπόβαθρο που απαιτείται σε έναν πρωταθλητή...», «θα μπορεί να ζήσει μετά...», «αν θα είσαι ή όχι στην Εθνική...»

Λειτουργία: Κυρίαρχη εδώ η χρήση των αποσιωπητικών, μέσω των οποίων δηλώνεται η πρόθεση του συνεντευξιαζόμενου να εκφράσει υπονοούμενο, να προβληματίσει, να αποσιωπήσει κάποιες σκέψεις του σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι πρωταθλητές.

B3. α.

Γλωσσικές επιλογές με σκοπό την πειθώ:

1. Οριστική έγκλιση με την οποία εκφράζει βεβαιότητα στο πλαίσιο της επιστημικής τροπικότητας (Κάθε μέρα αυξάνονται οι φανατικοί οπαδοί, ενώ μειώνονται οι φίλαθλοι.)
2. Αναφορική λειτουργία της γλώσσας που προσδίδει ακρίβεια και σαφήνεια (Οι πανέμορφοι αθλητικοί χώροι μετατρέπονται από τόποι χαράς, φιλίας και γιορτής σε τόπους σύγκρουσης και διαμάχης.)
3. Γ' ρηματικό πρόσωπο, που προσδίδει αντικειμενικότητα (Κάθε μέρα αυξάνονται οι φανατικοί οπαδοί, ενώ μειώνονται οι φίλαθλοι).
4. Χρήση Ενεστώτα, που εκφράζει βέβαιες και διαχρονικές θέσεις (Εκφράζεται)

Γλωσσικές επιλογές με σκοπό την ευαισθητοποίηση:

1. Α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο που δημιουργεί αίσθημα συνυπευθυνότητας και συλλογικότητας (Όλοι γνωρίζουμε ότι χωρίς φίλαθλο πνεύμα δεν μπορεί να υπάρξει αθλητισμός.)
2. Συνυποδηλωτική λειτουργία της γλώσσας που εγείρει συναισθήματα (Εάν καλλιεργήσουμε αυτές τις κοινωνικές αξίες στη νέα γενιά, τότε θα κτίσουμε έναν καλύτερο και πιο δίκαιο κόσμο.)
3. Συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις (μάστιγα, χαράς, δίκαιο, σύγκρουσης κ.τλ.)

B3. β.

Μέσα πειθούς που δίνουν εγκυρότητα:

1. Αναφορά σε επίσημους φορείς και προσωπικότητες (επίκληση στην αυθεντία): Ονόματα όπως Tatiana Valonaya, Thomas Bach, Volker Turk, Ολυμπιονίκες.
2. Γεγονότα επικαιρότητας: Αναφορά στην έκθεση που πραγματοποιήθηκε (Από τις 26 Ιουνίου έως τις 2 Ιουλίου, και μόλις ένα μήνα πριν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2024 στο Παρίσι, η Ελληνική και η Γαλλική Αντιπροσωπεία στα Ηνωμένα Έθνη στη Γενεύη φιλοξένησαν έκθεση για το Ολυμπιακό Ιδεώδες και την Ολυμπιακή Εκεχειρία στο «Palais des Nations», στη Γενεύη.)
3. Χρήση ιστορικών στοιχείων: Αναφορά σε «οικουμενική κληρονομιά 2.800 ετών» για να δώσει βαρύτητα και συνέπεια στην αξία του Ολυμπισμού.

B. Χαρακτηρισμός ύφους

1. Ύφος του κειμένου: Επίσημο, σοβαρό, αντικειμενικό, πληροφοριακό και πειστικό.
2. Στοιχεία που δικαιολογούν τους χαρακτηρισμούς:
3. Επίσημο λεξιλόγιο: Χρήση όρων όπως «αποτυπώνει», «φιλοσοφία ζωής», «οικουμενική κληρονομιά», «ενσωμάτωση».
4. Υποτακτική σύνδεση προτάσεων: Αποδίδουν πολυσύνθετες πληροφορίες, αναλυτική απόδοση νοημάτων.
5. Αναφορά σε προσωπικότητες και φορείς: Προσδίδει κύρος και αυθεντικότητα στις πληροφορίες.
6. Αναφορικής λειτουργία γλώσσας: Στόχος η πληροφόρηση και η αναγνώριση της αξίας του Ολυμπισμού.
7. Γ' ρηματικό πρόσωπο: αντικειμενικό, ουδέτερο ύφος

B4.

Η συγγραφέας οργανώνει την παράγραφο, αρχικά, με τη μέθοδο του **ορισμού** για να προσδιορίσει με ακρίβεια και σαφήνεια τον όρο «οπαδική βία» και «χουλιγκανισμό» («Η οπαδική βία ή με άλλες λέξεις ο «χουλιγκανισμός» συνίσταται στην εκδήλωση βίαιων συμπεριφορών από οπαδούς αθλητικών ομάδων στο πλαίσιο ή εξ αφορμής αθλητικών εκδηλώσεων.»). Πρόθεσή της είναι να αναδείξει τα βασικά χαρακτηριστικά της οπαδικής βίας, ώστε να γίνει κατανοητή από τον αναγνώστη. Στη συνέχεια, αξιοποιεί

παραδείγματα («ύβρεις στα γήπεδα κατά τη διάρκεια των αγώνων, ρατσιστικές και φραστικές επιθέσεις, βίαιη συμπεριφορά ... ή/και των αστυνομικών οργάνων εντός και εκτός των γηπέδων», «πχ επιβολή κύρωσης σε κάποιο αθλητικό σωματείο όπως τη διεξαγωγή αγώνα χωρίς την παρουσία θεατών») προκειμένου να εξηγήσει τις μορφές του οπαδισμού και να τεκμηριώσει την άποψή της ότι εκδηλώνονται με πολλές ενέργειες βίας. Ακολουθώντας, με τη μέθοδο της **διαίρεσης** αναδεικνύει τις δύο μορφές της οπαδικής βίας που σχετίζονται με τα μέτρα που λαμβάνονται από κάθε χώρα με σκοπό την ασφάλεια των χώρων που διεξάγονται αθλητικές εκδηλώσεις. Τέλος με τη μέθοδο της **σύγκρισης - αντίθεσης** αντιπαραβάλλει τις μορφές βίας που εμφανίζονται ανάλογα με το είδος και το μέγεθος της αστυνόμευσης σε διάφορες χώρες. Έτσι, επιθυμεί να δείξει ότι η βία υπάρχει σε κάθε περίπτωση, αλλά εκδηλώνεται σε διαφορετικούς χώρους («Έτσι, σε χώρες όπου η αστυνόμευση ... με ανύπαρκτη αστυνόμευση. Αντίθετα, σε χώρες όπου τα μέτρα ασφαλείας ... ακόμη και εντός του αγωνιστικού χώρου.»)

Γ1.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αγαπητοί καθηγητές, αγαπητές συμμαθήτριάς και συμμαθητές,

Η σημερινή ημέρα είναι αφιερωμένη στον αθλητισμό, μια πανανθρώπινη δραστηριότητα που ξεπερνά τα όρια της σωματικής άσκησης και αναδεικνύεται σε πολύτιμο μέσο καλλιέργειας του σώματος, του πνεύματος και του χαρακτήρα μας. Με αφορμή, λοιπόν, την αθλητική μέρα, θα ήθελα να μοιραστώ μαζί σας σκέψεις για τη σημασία που έχει ο αθλητισμός στη ζωή μας και τον ρόλο που μπορεί να παίξει το σχολείο στην ενεργό ενασχόληση των νέων με αυτόν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Θα ήθελα να ολοκληρώσω την παρέμβασή μου, με την ελπίδα να αξιοποιήσουμε τις ευκαιρίες που μας προσφέρει το σχολείο για να γνωρίσουμε και να αγαπήσουμε τον αθλητισμό αλλά και την ευχή να έχει ακόμα πιο ενεργό ρόλο στην επαφή μας με αυτόν. Με τη συμβολή του σχολείου και τη δική μας ενεργό συμμετοχή μπορούμε να καλλιεργήσουμε το γνήσιο αθλητικό ιδεώδες και να συμβάλουμε όλοι στη δημιουργία μιας σχολικής κοινότητας που θα στηρίζεται στην ενότητα, στη φιλία και στο γνήσιο φίλαθλο πνεύμα.

Σας ευχαριστώ.

Γ2. α.

A. Για το άτομο

1. Σωματική υγεία
Ενδυνάμωση σώματος, πρόληψη ασθενειών.
Αντιμετώπιση καθιστικής ζωής και παχυσαρκίας.
2. Ψυχική ισορροπία
Αποβολή άγχους, ενίσχυση αυτοπεποίθησης.
Καλλιέργεια πειθαρχίας, επιμονής, αυτοελέγχου.
3. Κοινωνικοποίηση
Ανάπτυξη ομαδικότητας, συνεργασίας, σεβασμού.
Ενίσχυση δεσμών φιλίας και επικοινωνίας.

B. Για την κοινωνία

1. Προαγωγή αξιών
Ισοτιμία, αλληλεγγύη, ευγενής άμιλλα.
Καταπολέμηση βίας και διακρίσεων μέσω του φίλαθλου πνεύματος.
2. Πολιτιστικός και εκπαιδευτικός ρόλος
Διάδοση του Ολυμπιακού ιδεώδους.

Μύηση της νέας γενιάς σε πανανθρώπινες αξίες.

3. Κοινωνική συνοχή
Αφορμή για ειρηνική συνύπαρξη και συνεργασία λαών.
Ένταξη περιθωριοποιημένων ομάδων (πρόσφυγες, άτομα με αναπηρία).
4. Οικονομική/αναπτυξιακή διάσταση
Δημιουργία θέσεων εργασίας, τόνωση του τουρισμού.
Ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Γ2. β.

1. Η οργάνωση **σχολικών αθλητικών ημερών** δίνει στους μαθητές την ευκαιρία να συμμετέχουν σε τουρνουά και δραστηριότητες, καλλιεργώντας τη χαρά του αθλητισμού.
2. Η **συνεργασία με συλλόγους** προσφέρει τη δυνατότητα στους μαθητές να γνωρίσουν από κοντά λιγότερο γνωστά αθλήματα.
3. Με την πρόσκληση αθλητών και **προπονητών** το σχολείο ενισχύει τη βιωματική μάθηση και τη γνωριμία με τον αθλητισμό.
4. Ο αθλητισμός στο σχολείο συνδέεται με αξίες όπως ο **σεβασμός**, η ευγενής άμιλλα και η αλληλεγγύη.
5. Μέσα από προγράμματα **Ολυμπιακής Παιδείας** αναδεικνύονται αξίες όπως η ειρήνη, η εκκεχειρία και η ισοτιμία.
6. Ο **εθελοντισμός** δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να προσφέρουν ενεργά σε αθλητικές διοργανώσεις, αποκτώντας κοινωνική ευαισθησία.
7. Οι σχολικοί αγώνες με **φιλανθρωπικό χαρακτήρα** αναδεικνύουν τον κοινωνικό χαρακτήρα του αθλητισμού.
8. Η **ισότητα φύλων** στα αθλήματα και η συμμετοχή παιδιών με αναπηρίες στους αγώνες ενισχύει την ένταξη όλων των μαθητών.
9. Δημιουργία **σχολικών αθλητικών ομάδων** και οργάνωση τακτικών αγώνων/δραστηριοτήτων εντός και εκτός σχολείου.
10. Ενίσχυση του **φίλαθλου πνεύματος**, της συμμετοχής και της συνεργασίας μέσω της ανθρωπιστικής παιδείας.

Γ2. γ.

1. Αναβολικά (Ντόπινγκ): Η χρήση απαγορευμένων ουσιών από τους αθλητές έχει ως αποτέλεσμα την αθέμιτη υπεροχή έναντι των αντιπάλων τους, υπονομεύοντας την ισότητα και τη δικαιοσύνη στον αθλητισμό. Επιπλέον, θέτει σε σοβαρό κίνδυνο την υγεία των αθλητών και απομακρύνει το κοινό από την ουσιαστική αξία του αθλητικού ιδεώδους.
2. Χουλιγκανισμός: Η βίαιη και επιθετική συμπεριφορά των οπαδών προκαλεί την καταστροφή των αθλητικών χώρων και τρομάζει τους θεατές, με αποτέλεσμα την απομάκρυνση των φίλαθλων από τους αγώνες και την υποβάθμιση του φίλαθλου πνεύματος. Παράλληλα, η κοινωνική εικόνα του αθλητισμού πλήττεται, με αρνητικές συνέπειες στη φήμη των αθλητικών θεσμών.
3. Σημμένα παιχνίδια/διαφθορά: Η χειραγώγηση αποτελεσμάτων για οικονομικό όφελος υπονομεύει την αξιοπιστία και την τιμιότητα του αθλητισμού, με αποτέλεσμα οι θεατές να χάνουν την εμπιστοσύνη τους στους αγώνες και η κοινωνία να αμφισβητεί την ηθική διάσταση του αθλητικού πνεύματος.
4. Επαγγελματοποίηση/Κερδοσκοπία: Η αποκλειστική εστίαση στην επίδοση και στο κέρδος οδηγεί σε αυξημένη πίεση προς τους αθλητές, με αποτέλεσμα την εμφάνιση ψυχολογικών και σωματικών προβλημάτων, ενώ παράλληλα μειώνεται η συμμετοχή των νέων στον αθλητισμό για χαρά και δημιουργική απασχόληση.
5. Εμπορευματοποίηση: Η μετατροπή του αθλητισμού σε προϊόν με οικονομικό όφελος μειώνει την προσοχή στις παιδαγωγικές και κοινωνικές αξίες, με αποτέλεσμα η ουσία της συμμετοχής και του φίλαθλου πνεύματος να υποχωρεί απέναντι στην αναζήτηση κέρδους και διασημότητας.

Δ1.

Η σωστή απάντηση είναι το 2.

Δ2.

1 - β - iv, 2 - δ - i, 3 - α - ii, 4 - γ - v, 5 - ε - iii

Δ3.

Ναι, το μήνυμα του ποιήματος αφορά σαφώς τους νέους της σύγχρονης εποχής. Τους υπενθυμίζει ότι η επιτυχία απαιτεί προσωπική προσπάθεια, επιμονή και υπευθυνότητα, παρά τις δυσκολίες και τις αντιξοότητες της ζωής. Παράλληλα, δείχνει ότι η αυτοπραγμάτωση μπορεί να φέρει μοναξιά, ενθαρρύνοντάς τους να είναι αληθινοί με τον εαυτό τους και να μην αναμένουν αναγνώριση από τους άλλους.

Ε1.

1. μυϊκοί 2. δωροληψία 3. καταστεί 4. αθλητίατρος 5. άμιλλας 6. υγιεί 7. ενάμιση 8. δυόμισι 9. συνήθη 10. ενδείκνυται.

ΣΤ.

γ. καθήκοντος